

Список використаних джерел:

1. Державне управління: підруч. / А.Ф. Мельник, О.Ю. Оболенський, А.Ю. Васіна. К.: Знання, 2009. 582 с.

Віталій ПОПИК

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доц. кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Тамара ПОПОВИЧ

**ОРГАНІЗАЦІЙНО-ЕКОНОМІЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
МЕНЕДЖМЕНТУ В ЗАКЛАДІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я**

За сучасних умов успіх діяльності організації зумовлюється його спроможністю та вмінням адаптуватися до зовнішнього середовища, що, в першу чергу, залежить від обраної моделі менеджменту, що ґрунтується на якості. Останнє є сукупністю властивостей потенціалу управління та ефективного його використання через відповідні функції, за якого забезпечується досягнення цілей і завдань діяльності та отримання запланованого результату. Значення побудови моделі менеджменту, що ґрунтується на якості, обумовлено необхідністю посилення конкурентних переваг на ринку медичних послуг, підвищеними вимогами громадськості до якості і безпеки медичної допомоги, впровадженням пацієнтоорієнтованих підходів, змінами в організаційно-правовому статусі цих закладів.

Одним із головних напрямів вирішення цих питань є удосконалення організаційного та економічного супроводу підвищення якості менеджменту, спрямованого на постійне покращання та задоволення потреб і вимог споживачів у якісних медичних послугах

Організаційний зріз забезпечення якості менеджменту закладу охорони здоров'я включає систему дій з: підтримання медичних технологій необхідним ресурсним забезпеченням (кадровим, матеріально-технічним, інформаційним, фінансовим); здійснення профілактичних заходів та вчасне виявлення захворювання; проведення якісної та своєчасної діагностики пацієнтів; відпрацювання маршруту руху пацієнтів; чіткої організації етапності медичної допомоги та організації взаємодії всіх структурних підрозділів; навчання керівників і медичного персоналу питанням якості, уміння працювати в команді; належної акредитації медичних закладів і ліцензування діяльності.

Економічні методи в менеджменті якості реалізуються шляхом створення економічних умов, що спонукають заклад, його працівників та структурні

підрозділи систематично підвищувати і забезпечувати необхідний рівень якості. Економічне підґрунтя забезпечення якості менеджменту у вітчизняних закладах охорони здоров'я складають: а) обсяги та джерела фінансування діяльності закладу (їх достатність для забезпечення надання якісних медичних послуг, структурне співвідношення джерел фінансування, порівняння витрат і результатів, ефективність використання фінансових ресурсів); б) бюджетування та фінансове планування (планування нахождень фінансових ресурсів і їх витрат, формування оптимальних моделей бюджетування та розподілу фінансів); в) співвідношення витрат на забезпечення ефективної діяльності закладу та витрат на якість; г) ціноутворення на платні медичні послуги (складання кошторису, обґрунтованість витрат, забезпечення економічної доступності послуг); д) фінансування та кредитування новацій медичної практики, впровадження сучасних медичних технологій та інформаційних систем, розроблення локальних протоколів; е) формування фондів економічного стимулювання якості, в тому числі фондів заохочення і преміювання за якість; є) розроблення ефективної системи оплати праці та матеріального заохочення з урахуванням якості праці на кожному робочому місці і системи управління в цілому.

В зарубіжній практиці економічний аспект підтримки системи менеджменту якості зорієнтований на визначення оптимальної вартості клінічних технологій. Сучасна медична практика застосовує такі її варіанти [4, с.278]: а) мінімізація витрат (cost-minimization analysis); б) аналіз результативності (cost-effectiveness analysis); в) аналіз вигідності витрат (cost-benefit analysis); г) аналіз корисності витрат (cost-utility analysis).

Проведений аналіз практики організаційно-економічного забезпечення якості менеджменту в Комунальному неприбутковому підприємстві «Тернопільська міська дитяча комунальна лікарня», показав, що основи такого забезпечення в основному сформовані. Для цього в досліджуваному КНП проводяться відповідні заходи та реалізуються цільові завдання. Організаційне забезпечення діяльності КНП та, відповідно, системи менеджменту, опирається на: а) вибудовану організаційну структуру управління; б) порядок реалізації організаційної функції в управлінській діяльності на всіх ієрархічних рівнях, в структурних підрозділах та конкретно на робочих місцях; в) організування та координування діяльності медичного персоналу в процесі здійснення операційної діяльності та реалізації прийнятих управлінських рішень.

В основу економічного забезпечення якості менеджменту досліджуваного КНП «ТМДКЛ», закладений економічний базис діяльності лікарні, який на сьогодні потребує розширення і зміцнення і включає : необхідність формування достатнього для виконання функціональних завдань обсягу фінансових ресурсів;

раціоналізація структури витратів на операційну діяльність та обґрунтування напрямів витрат коштів, що спрямовуються на підвищення якості надання медичної допомоги та мотивацію персоналу до якісного виконання роботи; розвиток та вироблення механізмів впровадження багатоканального фінансування та його підтримка; запровадження прозорого механізму надання платних медичних послуг та обґрунтованого ціноутворення на такі послуги, що забезпечило б економічну доступність і якість для їх споживачів; застосування в медичній практиці лікарні можливостей медичного аутсорсінгу з метою скорочення витрат на операційну діяльність та урізноманітнення і розширення спектру надання діагностичних послуг для пацієнтів.

На даний час в КНП «ТМДКЛ», не вирішеними в організаційному плані забезпечення якості медичної допомоги, є питання розроблення цілей з якості та формування відповідної політики якості. Не в повному обсязі здійснюються аналітичні оцінки стану запровадженої системи якості та ефективності її функціонування, не вироблені механізми моніторингу якості надання медичної допомоги. Відсутньою є, також, практика проведення самооцінювання діяльності як закладу в цілому, так і в розрізі його структурних підрозділів та роботи медичних працівників відповідно до сфери їх професійної діяльності. Зазначене вимагає розробки відповідних нормативних та інструктивних документів в питаннях підвищення якості менеджменту, вироблення чітких критеріїв оцінювання діяльності медичного персоналу, створення дієвих мотиваційних механізмів до якісного виконання завдань і активної участі персоналу в процесах управління якістю.

Для вирішення проблем підвищення якості менеджменту в КНП «ТМДКЛ» та удосконалення організаційно-економічного інструментарію її забезпечення, доцільним вважаємо запровадити в закладі повноцінну систему управління якістю, яка б відповідала вимогам і критеріям міжнародних систем якості ISO 9000. З цією метою необхідно:

- розробити політику якості КНП «ТМДКЛ» та впровадити принципи якісного управління;
- сформулювати цілісну модель поліпшення якості надання медичних послуг на основі впровадження та розвитку процесної моделі управління;
- забезпечити комплексний підхід до оцінювання якості надання медичної допомоги (оцінювати як сам процес надання медичної послуги, так і її структуру та отриманий результат), в основу чого закласти загальновідомі підходи самооцінювання за моделлю САФ та діючих опитувальників;
- впровадити практику управління витратами, в т.ч. витратами на якість (таке управління має ґрунтуватися на аналізуванні витрат, пов'язаних: а) з проведенням запобіжних заходів та оцінювання; б) з невідповідностями і лікарськими помилками; в) з відмовами, що сталися в організації чи поза її межами; г) стадіями життєвого циклу надання медичної допомоги).

Список використаних джерел:

1. Концепція управління якістю медичної допомоги у галузі охорони здоров'я в Україні на період до 2020 року. Наказ МОЗ України від 01.08.2011 № 454
2. Мартинюк О.А. Впровадження системи управління якістю в медичних закладах. Причорноморські економічні студії. Випуск 6. 2016. С.75-80
3. Миронюк І. С., Новічкова О. М. Застосування моделі поліпшення якості надання послуг у закладах охорони здоров'я: навчальний посібник. К. : Друкарський двір Олега Федорова, 2017. 156 с.
4. Модернізація менеджменту та публічного управління в системі охорони здоров'я. Колективна монографія. За ред. д.е.н. проф. Шкільняка М.М., Желюк Т.Л., Тернопіль. Крок. 2020. 560с.
5. Попович Т. Механізм підвищення якості системи управління закладом охорони здоров'я в умовах його автономізації. Зб. доповідей Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Модернізація менеджменту системи охорони здоров'я в умовах проведення медичної реформи». Тернопіль. ЗУНУ. С.260-263)
6. Попович Т.М. Управління якістю : навч. посібник. Тернопіль, КРОК, 2013. 320с.
7. Сміянов В.А., Степаненко А.В., Петренко В.Ю., Тарасенко С.В. Організаційно-методологічний підхід до управління якістю медичної допомоги в закладі охорони здоров'я. URL: [https://ojs.tdmu.edu.ua > article > download](https://ojs.tdmu.edu.ua/article/download)

Ігор РЕПЕТІВСЬКИЙ

здобувач освітньо-професійної програми
«Менеджмент закладів охорони здоров'я», ЗУНУ
Науковий керівник – к.е.н., доцент кафедри менеджменту,
публічного управління та персоналу ЗУНУ Ірина ДЕМКІВ

**ФОРМУВАННЯ МЕХАНІЗМУ ТА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ
КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНІСТЮ ПІДПРИЄМСТВА**

Наукові дослідження у сфері управління конкурентоспроможністю підприємств сьогодні зосереджуються навколо актуальної проблематики конкуренції за майбутнє, що потребує становлення нового стратегічного мислення та побудови системи управлінських впливів на макро- і мікроекономічному рівнях з позицій інноваційної моделі розвитку [1, с. 164].

Формування механізму та стратегії управління конкурентоспроможністю підприємства є комплексною, складною та багатогранною проблемою.